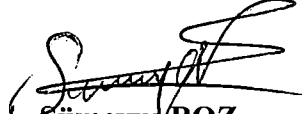

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat IŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İktüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Türkiye'de yüksek enflasyon, derinleşen hayat pahalılığı ve alım gücündeki hızlı gerileme, özellikle düşük ücretli çalışanlar açısından ciddi geçim sorunlarına yol açmaktadır. Kadınlar ise kayıt dışı çalışma, düşük ücret, güvencesiz istihdam, bakım yükümlülükleri ve toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlikler nedeniyle bu sürecin etkilerini daha ağır yaşamaktadır.

Öte yandan son yıllarda kadın istihdamını artırma amacıyla esnek ve kısmi zamanlı çalışma modellerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çeşitli politika ve uygulamalar hayata geçirilmektedir. Ancak söz konusu modellerin kadınların istihdama katılımını desteklemek yerine güvencesiz çalışmayı yaygınlaştırdığı, sendikal örgütlenmeyi zorlaştırdığı ve bakım hizmetlerinin kamusal sorumluluk olmaktan çıkarılarak kadınların omuzlarına yüklendiği yönünde akademik çevreler, sendikalar ve kadın örgütleri tarafından eleştiriler dile getirilmektedir.

Diğer taraftan, asgari ücretin yıl içerisinde yeniden güncellenmeyeceğinin açıklanması, yüksek enflasyon karşısında ücretlerin reel değerini hızla kaybetmesine neden olmakta; özellikle asgari ücret ve altında gelir elde eden kadın emekçilerin yoksullaşmasını derinleştirmektedir.

Kadınların insan onuruna yakışır çalışma koşullarına erişiminin sağlanması, eşit işe eşit ücret ilkesinin hayata geçirilmesi, sendikal hakların güçlendirilmesi ve bakım hizmetlerinin kamusal bir hak olarak yaygınlaştırılması sosyal devlet ilkesinin gereğidir.

Bu bağlamda:

1. Bakanlığınızın verilerine göre Türkiye'de çalışan kadınların kaç tane asgari ücret veya asgari ücret düzeyinde gelir elde etmektedir?
2. Son beş yıl içerisinde kadın ve erkek çalışanların ortalama ücretleri arasındaki fark nasıl değişmiştir? Bakanlığınızın bu konuda güncel verileri nelerdir?
3. Kadınların düşük ücretli ve güvencesiz sektörlerde yoğunlaşmasının nedenlerine ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir analiz veya etki değerlendirmesi bulunmakta mıdır?

4. 2026 yılı içerisinde asgari ücrete ara zam yapılmaması yönündeki kararın, kadın çalışanların satın alma gücü ve yoksulluk düzeyi üzerindeki etkilerine ilişkin herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?
5. Yüksek enflasyon dönemlerinde ücretlerin reel değerinin korunmasına yönelik Bakanlığınızın yürüttüğü veya hazırladığı herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
6. Bakanlığınız tarafından teşvik edilen esnek, uzaktan, kısmi zamanlı ve çağrı üzerine çalışma modellerinde çalışan kadınların sayısı kaçtır? Bu sayı son beş yılda nasıl değişmiştir?
7. Esnek çalışma modellerinin kadınların ücret düzeyi, sosyal güvenlik hakları, kıdem tazminatı, sendikal örgütlenme ve iş güvencesi üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir araştırma veya etki analizi bulunmakta mıdır?
8. Kadınların bakım yükümlülükleri nedeniyle tam zamanlı ve güvenceli istihdamdan uzaklaşmasını önlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından hangi politika ve programlar yürütülmektedir?
9. İşyerlerinde kreş açılması yükümlülüğünün etkin biçimde uygulanmasına yönelik son beş yılda kaç işyeri denetlenmiş, yükümlülüğünü yerine getirmeyen kaç işverene idari yaptırım uygulanmıştır?
10. Son beş yıl içerisinde kadın çalışanların sendikal örgütlenme faaliyetleri nedeniyle işten çıkarıldığı iddiasıyla Bakanlığınıza kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvurular sonucunda hangi işlemler tesis edilmiştir?
11. Kadınların kayıt dışı istihdamını ve düşük ücretli çalışmasını azaltmaya yönelik yürütülen denetim faaliyetlerinin sonuçları nelerdir?
12. Kadınların insan onuruna yakışır, tam zamanlı, güvenceli ve sendikal haklara erişebildiği istihdam olanaklarını artırmaya yönelik Bakanlığınızın yeni bir ulusal eylem planı veya strateji belgesi hazırlığı bulunmakta mıdır?